

Kulturkupeen

Niels Nedergaard: Fotografier fra Cairo – ny bog

30. marts 2022 [Bøger](#), [Kunst](#), [Museer](#)

Anmeldelse af Ulla Strømberg.

Niels Nedergaard: Fotografier fra Cairo – ny bog.

En anderledes og ganske fascinerende bog om en billedkunstners private studiesnapshots.

Lige nu vises en udstilling på Davids Samling med billedkunstneren Niels Nedergaards fotografier fra Cairo, taget i 1980-erne. Heldigvis er der også udkommet en bog/katalog om emnet, og det er bogen som omtales her.

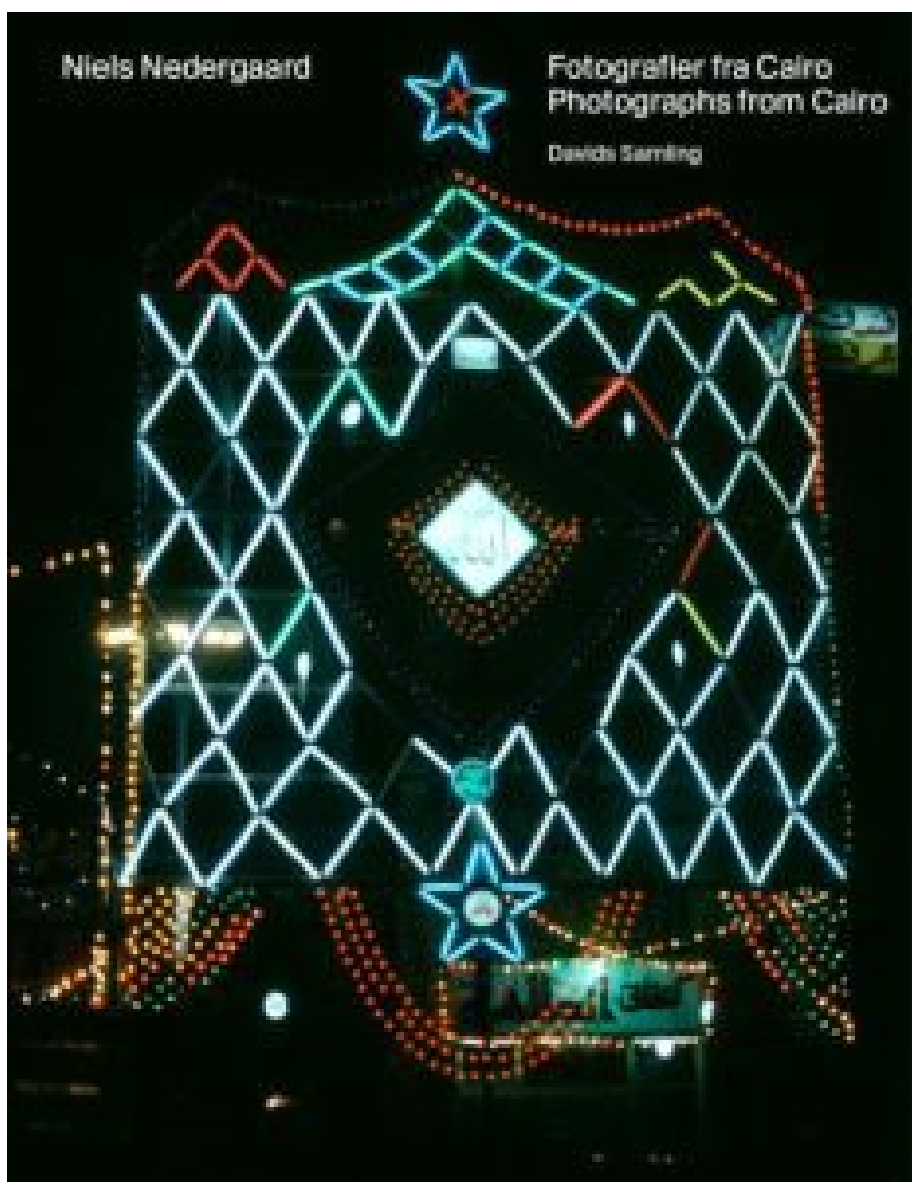

Niels Nedergaard. Fotografi af kunstneren i Cairo i 1980-erne. Bog om Nedergaards fotografier. 2022

Billedkunstneren Niels Nedergaard (1944 -1987) døde alt for tidligt i 1987, i en alder af kun 43 år. I en periode på 7 år boede han i Cairo og vendte først hjem til Danmark i 1986. Årene i Ægypten kom til at præge hans billedkunst, og som bogen indirekte fortæller, førte det ægyptiske ophold til en videreudvikling af de tanker om billedet og

ikke mindst farvernes muligheder, som han allerede i 1970-erne havde arbejdet med. Det skete inden for sammenslutningen Ny Abstraktion og sammen med kollegaen Viera Collaro.

Farvernes samspil og gensidighed havde tidligt haft Niels Nedergaards interesse, og fra den islamiske tankegang kom det stramme geometriske mønster, som Nedergaard i høj grad perfektionerede i sit eget farvespektrum. Også fraværet af genkendelige objekter kunne den islamiske verden inspirere til.

Niels Nedergaard: nattebillede fra Cairo i 1980-erne. Bog om Nedergaards fotografier. 2022.

Men bogen handler egentlig slet ikke om Nedergaards malerier, men snarere om den inspiration han tog til sig og via et lille camera gemte og arbejdede med.

Bortset fra forsiden på bogen, som er lidt brutal og meget sort og ganske blank og skrigende, er indholdet i stor overensstemmelse med Nedergaard, der var en stilfærdig, lavmælt og eftertænksom person. Samtidig viser de mange aften- og natteoptagelser også en hemmelig verden med neonrør og skjulte hændelser.

Bogens sider giver mig det ene deja vue efter det andet. Jeg må skrue tiden tilbage til 1986, hvor jeg mødte Nedergaard en eftermiddag i 1986 i Cairo med en introduktion fra nogle danske restaureringsarkitekter. Måske havde jeg også et telefonnummer, for det var før mobiltelefonen.

Efter aftale optog jeg det meste af eftermiddagens møde på bånd. Turen gik vidt omkring i den gamle bydel. I et smukt hus, eller snarere et lille palads, hvor Nedergaard vist havde fået et godt atelier, sad vi i den indre gård. Her forklarede han vittigt om viceværtens flerkoneri med den unge, ranke kvinde og så den lidt ældre model, som tøffede rundt i sutsko. Vi gik hen til Family Hotel, som tidligere havde været Nedergaards årelange, simple bosted. Et lille rum med en jernseng og et bord. På hotelværelset mødte jeg en ung religionshistoriker, Jakob Skovgaard-Petersen. Han er siden blevet professor på Københavns Universitet og har skrevet et meget interessant kapitel i bogen om den ægyptiske trosretning Sufisme. Og han fortæller også om det lille rum. Lige rundt om hjørnet satte vi os på en Café, hvor jeg fik det kloge råd ikke at drikke noget, mens Nedergaard fik en kop kogende vand serveret, tog en grøn dusk, der lå på bordet, og bryggede dermed sin egen urtete. "Den fremmede på cykel", blev han vist kaldt af de lokale i området omkring Family Hotel. Turen gik videre ind i souken, hvor det vrimlede med lokale. Et mindre optog standsede op, og Nedergaard hviskede, at det vist var et sufi-bryllup, så vi skulle ikke blande os, og ingen måtte se mikrofonen.

Dét og meget mere berøres i bogens forskellige artikler og ikke mindst gengivet i de lidt grumsede fotografier, der i den grad synes så typiske og i fuld overensstemmelse med den tilværelse, som den høje, magre dansker levede i Cairo. Han foretrak lokalbefolkningen, selv om der vist var flere officielle danske billedprojekter, der skulle udføres for danske statskroner i de år.

Niels Nedergaard: nattebillede fra Cairo i 1980-erne. Bog om Nedergaards fotografier. 2022.

Dengang i 1986 tog jeg hjem med båndet, men bragte det ikke – ville vist gerne kombinere den ægyptiske stemning med en samtale i København, hvor Nedergaard skulle stå midt mellem sine smukke, næste delikate oliemalerier. Det nåede jeg ikke.

Et par år efter blev den oprindelige samtale sendt på P.1 i DR – baggrundsllyden var ikke til at tage fejl af: lyden fra båthorn og en intens skramlende trafik. Men det var trist og bevægende at klippe samtalen til en helhed. Nu 34 år efter genoplever jeg så det hele via bogen og får gode forklaringer med om mønstrene, menneskevirvaret, sufierne, de gamle paladser, Family Hotel og først som sidst om den smukke, stilfærdige kunstner, der havde fundet ro i det fremmede.

De mange fotografier er stykket sammen fra familie og venner – ingen er tilsyneladende tænkt til offentliggørelse, men som noter for en billedkunstner. Det kender man jo i dag meget mere til fordi siden slutningen af 1800-tallet har billedkunstnere støttet sig til fotografiet, ikke for slavisk at kopiere, men for måske at slippe for de lange modelseancer.

Bogen er god at have, men såfremt den maleriske side havde været bedre belyst via afbildninger, kunne Niels Nedergaards kunstneriske bredde have været mere tilgængelig.

Nu er det et isoleret, næsten sofistikeret hjørne af en kunstners virke. Det er fint, men ikke helt nok.

Udstilling på Davids Samling til og med 4. september, 2022.